Nükleer Düzenleme Kurumundan:

NÜKLEER İHRACAT VE NÜKLEER İTHALAT KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla nükleer ihracat kontrolüne ve nükleer ithalat kontrolüne ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla nükleer güvence kapsamında nükleer alanda kullanılmak üzere özel olarak tasarımlanmış veya hazırlanmış madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknoloji ile nükleer çift kullanımlı madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknolojinin ihracatı ile nükleer güvence kapsamında Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen veya ilgili teknolojinin ithalatını kapsar.

(2) Serbest bölgelere yurt dışından getirilen ve serbest bölgelerden yurt dışına gönderilen eşyalar da bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Eşya: Barışçıl amaçlı ihracatı yapılan Nükleer Transfer Uyarı Listesinde veya Nükleer Çift Kullanım Listesinde yer alan madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknoloji veya barışçıl amaçlı ithalatı yapılan Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen madde, malzeme, ekipman, sistem ve bileşeni,

b) Güvence Belgesi: Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alan eşyanın ihracatında, ihraç edilen eşyanın nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacına uygun olarak kullanılacağına dair alıcı ülkenin ilgili resmî makamlarından alınan onaylı belgeyi,

c) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

ç) Nükleer Çift Kullanım Listesi: Kurum tarafından yayımlanan ihracat kontrolüne tabi olan ve nükleer alanda kullanımının yanı sıra nükleer alan dışında da kullanılabilme özelliğine sahip eşyayı içeren listeyi,

d) Nükleer güvence denetimi: Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile anlaşmaya taraf ülke arasında imzalanan güvence denetimi anlaşması uyarınca uygulanan doğrulama faaliyetlerini,

e) Nükleer ihracat kontrolü: Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesinde yer alan eşyanın ihracatının kontrol edilmesini,

f) Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesi: Nükleer ihracat kontrolüne tabi eşyayı içeren Nükleer Transfer Uyarı Listesini ve Nükleer Çift Kullanım Listesini,

g) Nükleer ithalat kontrolü: Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla Kurum tarafından belirlenen eşyanın ithalatının kontrol edilmesini,

ğ) Nükleer İthalat Kontrolüne Tabi Eşya Listesi: Kurum tarafından yayımlanan nükleer ithalat kontrolüne tabi madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşenden oluşan eşya listesini,

h) Nükleer Transfer Uyarı Listesi: Kurum tarafından yayımlanan nükleer ihracat kontrolüne tabi, nükleer alanda kullanılmak üzere özel olarak tasarımlanmış veya hazırlanmış madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknolojiden oluşan eşya listesini,

ı) Nükleer yakıt çevrimi: Nükleer maddenin dönüştürülmesi, zenginleştirilmesi, nükleer yakıt imalatı, nükleer yakıtların yeniden işlenmesi, plütonyum, yüksek zenginliğe sahip uranyum ya da uranyum-233 içeren atıkların işlenmesi ve reaktörler ile nükleer fisyon açısından kritik olabilen tesislere ilişkin faaliyetleri,

i) UAEA: Uluslararası Atom Enerjisi Ajansını,

j) Yeniden transfer: Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesi kapsamında ihraç edilen eşyanın başka bir son kullanıcıya transfer edilmesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Genel İlkeler ve Hükümler

Nükleer silah ve patlayıcıların yasaklanması

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik kapsamında, ihraç edilen veya ihraç edilen eşya kullanılarak üretilen eşya ya da ithal edilen veya ithal edilen eşya kullanılarak üretilen eşya nükleer silah veya patlayıcı yapımı ile ilgili bir faaliyette kullanılamaz. Bu koşulun sağlandığına ilişkin taahhüdün verilmediği ihracat ve ithalata Kurum tarafından izin verilmez.

Fiziksel koruma

MADDE 6- (1) Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alan eşyanın ihracatı ve bu kapsamdaki sevkiyatında alınacak fiziksel koruma önlemlerine ilişkin olarak ihracatçı, ithalatçı ve taşıyıcı firmalar, aralarında tarafların sorumluluklarının belirleneceği bir sözleşme yapar.

(2) Nükleer maddenin ihracatı ve ithalatı ile bu kapsamdaki sevkiyatında alınacak fiziksel koruma önlemleri, nükleer maddenin sınıfına göre 24/6/1986 tarihli ve 86/10753 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme ile 8/4/2015 tarihli ve 2015/7533 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişiklikte belirtilen önlemler asgari olmak kaydıyla ilgili ulusal mevzuata ve alıcı ülkenin mevzuatına uygun olarak gerçekleştirilir.

Nükleer güvence denetimi

MADDE 7- (1) Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alan eşyanın ihracatı; alıcı ülke ile UAEA arasında imzalanmış nükleer güvence denetimi uygulanmasına ilişkin hükümleri içeren bir tür güvence denetimi anlaşmasının yürürlükte olması veya eşyanın UAEA'nın nükleer güvence denetiminin uygulandığı tesislere gönderilmesi şartıyla gerçekleştirilir.

(2) Nükleer Çift Kullanım Listesinde yer alan eşya UAEA'nın nükleer güvence denetimine tabi olmayan nükleer yakıt çevrimi faaliyetinde kullanılamaz.

Zenginleştirme tesisi, ekipmanı ve teknolojisinin ihracatı

MADDE 8- (1) Bir zenginleştirme tesisinin, ekipmanının veya teknolojisinin ihracatında; ihraç edilen tesis veya ekipman ya da ihraç edilen teknolojiye dayanan herhangi bir tesis %20'nin üzerinde zenginleştirilmiş uranyum üretmek üzere tasarımlanamaz veya işletilemez. Bu koşulun sağlandığına ilişkin taahhüdün verilmediği ihracata Kurum tarafından izin verilmez.

Yeniden transfer

MADDE 9- (1) Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesi kapsamında ihraç edilen bir eşyanın transferi söz konusu olduğunda; yeniden transfer edilen eşya nükleer silah veya diğer nükleer patlayıcı cihaz yapımıyla ilgili bir faaliyette ya da UAEA'nın nükleer güvence denetimi

olmayan bir nükleer yakıt çevrimi faaliyetinde kullanılamaz. Bu koşulun sağlandığına ilişkin taahhüdün verilmediği ihracata Kurum tarafından izin verilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Nükleer İhracat Kontrolü ve İhracat İznine İlişkin Esaslar

Nükleer ihracat kontrolü

MADDE 10- (1) Nükleer Transfer Uyarı Listesi ile Nükleer Çift Kullanım Listesi Kurumun resmî internet sayfasında yayımlanır ve gerektiğinde güncellenir.

(2) Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesinde yer alan eşyanın ihracatında, Kurumdan izin alınması zorunludur.

(3) İhracata konu bir eşya için diğer bakanlık, kurum veya kuruluşlardan gelen talep kapsamında, Kurum tarafından nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla değerlendirme yapılır. İhtiyaç duyulduğu takdirde ilgili bakanlık, kurum veya kuruluşların yazılı görüşü alınır.

İhracat izni

MADDE 11- (1) Kurum, nükleer ihracat kontrolüne tabi eşya için ihracat iznini elektronik ya da yazılı olarak düzenleyebilir.

(2) İhracat izni, kapsamını ve süresini aşacak şekilde kullanılamaz, başka kişilere devredilemez.

(3) Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alan eşya için ihracat izni, alıcı ülkenin ilgili resmî makamlarınca düzenlenen Güvence Belgesi Kuruma sunulduktan sonra verilir.

(4) Radyoaktif maddelerin ihracat iznine ilişkin hususlarda bu Yönetmelik hükümlerine ilave olarak ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Başvurunun yapılması, incelenmesi ve iznin verilmesi

MADDE 12- (1) İhracat izni alacak ihracatçı, nükleer ihracat kontrolü kapsamında aşağıdaki bilgi ve belgeleri Kuruma sunar:

a) Biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen Başvuru Formu.

b) Nükleer ihracat kontrolüne tabi eşyanın son kullanıcısı ve ithalatçısı tarafından hazırlanan, biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen Son Kullanım Sertifikası.

c) Ticaret odası, ticaret ve sanayi odası veya sanayi odasına kayıtlı olduğunu gösteren onaylı üyelik belgesi.

ç) İhraç edilmek istenen eşyanın teknik özelliklerini gösteren belge.

d) İhraç edilecek eşya Nükleer Transfer Uyarı Listesinde yer alıyorsa ihracatçı, ithalatçı ve taşıyıcı firma arasında imzalanan fiziksel koruma önlemlerine ilişkin sözleşme.

(2) Kurum birinci fıkrada belirtilen hususlara ilave bilgi ve belgeler isteyebilir.

(3) İhracat izni almak için başvuran ihracatçı, ihracat izni için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedelini öder.

(4) Başvuru sırasında sunulan bilgi ve belgeler Kurum tarafından incelenir, eksiklik varsa başvuran ihracatçıya bildirilerek eksikliklerin tamamlanması için Kurum tarafından yapılan bildirim tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir. Belirlenen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanamayacağı durumlarda başvuran ihracatçı tarafından bir defaya mahsus olmak üzere gerekçesi belirtilerek Kurumdan ilave süre talep edilebilir. Sunulan gerekçenin Kurum tarafından uygun görülmesi hâlinde en fazla altı aya kadar ilave süre verilebilir. Eksikliklerin verilen süre sonunda tamamlanmaması hâlinde izin başvurusu iptal edilir ve durum izin almak üzere başvuran ihracatçıya bildirilir. Bu durumda, izin başvurusu için ödenen işlem ve hizmet bedeli iade edilmez.

(5) Başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin Kurum tarafından uygun ve yeterli görülmesi hâlinde başvuruya ilişkin Millî Savunma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığının yazılı görüşleri alınır. Görüşlerin değerlendirilmesini müteakip ihracat izni verilir.

İzin süresi ve diğer hususlar

MADDE 13- (1) Kurum tarafından verilen ihracat izni, veriliş tarihinden itibaren üç ay geçerlidir. Türkiye'de üretilen radyoaktif maddeler hariç olmak üzere nükleer ihracat kontrolüne tabi diğer eşya için ihracat izni veriliş tarihinden itibaren bir yıl geçerlidir.

(2) İhracatçı, ihracat gerçekleştikten sonra bir ay içinde ihracatın gerçekleştiğini gösteren gümrük beyannamesini Kuruma sunmakla; ihracatın gerçekleşmemesi durumunda, izin süresinin bitiminden sonra en geç bir ay içinde konuya ilişkin Kuruma bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

(3) Kurum tarafından ihracat izninin verilmesinden sonra ihracatı gerçekleştirmeden önce, izin kapsamındaki bilgilerde değişiklik olması hâlinde ihracatçı değişikliğin meydana gelmesinden itibaren üç iş günü içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunur. Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda başvurunun yeniden yapılmasına ve/veya verilen ihracat izninin iptal edilmesine karar verilebilir.

(4) Nükleer İhracat Kontrolüne Tabi Eşya Listesinde yer alan madde, malzeme, ekipman, sistem ve bileşenle ilgili teknoloji ihracatında; ihracatçı ihracat izninin geçerlilik süresinin bitiminden en az bir ay önce Kuruma başvurması kaydıyla süre uzatım talebinde bulunabilir. İhracatçının talebinde yer alan gerekçeler Kurum tarafından değerlendirildikten sonra verilen iznin süresi uzatılabilir.

(5) İhracat izninin iptal edilmesi durumunda, Kurum tarafından Ticaret Bakanlığına bildirim yapılır.

(6) Radyoaktif maddeler için verilen ihracat iznine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Nükleer İthalat Kontrolü ve İthalat İznine İlişkin Esaslar

Nükleer ithalat kontrolü

MADDE 14- (1) Nükleer İthalat Kontrolüne Tabi Eşya Listesi, Kurum tarafından belirlenir, Kurumun resmî internet sayfasında yayımlanır ve gerektiğinde güncellenir.

İthalat izni

MADDE 15- (1) Kurum, Nükleer İthalat Kontrolüne Tabi Eşya Listesinde yer alan eşyanın ithalat iznini elektronik ya da yazılı olarak düzenleyebilir.

(2) İthalat izni, kapsamını ve süresini aşacak şekilde kullanılamaz, başka kişi veya kuruluşlara devredilemez.

(3) Radyoaktif maddelerin ithalat iznine ilişkin hususlarda bu Yönetmelik hükümlerine ilave olarak ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Başvurunun yapılması, incelenmesi ve iznin verilmesi

MADDE 16- (1) İthalat izni alacak ithalatçı, nükleer ithalat kontrolü kapsamında aşağıdaki bilgi ve belgeleri Kuruma sunar:

a) Biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen ve nükleer ithalat kontrolüne tabi eşyanın son kullanıcısı tarafından hazırlanan son kullanıcı talep yazısı.

b) Orijinal imzalı, kaşeli fatura veya proforma fatura.

c) İthal edilmek istenen eşyanın teknik özelliklerini gösteren belge.

ç) Ticaret odası, ticaret ve sanayi odası veya sanayi odasına kayıtlı olduğunu gösteren onaylı üyelik belgesi.

(2) Kurum birinci fıkrada belirtilen hususlara ilave bilgi ve belgeler isteyebilir.

(3) İthalat izni almak için başvuran ithalatçı, ithalat izni için Kurum tarafından belirlenen işlem ve hizmet bedelini öder.

(4) Nükleer güvence kapsamına giren eşyanın ithalatında son kullanıcı, 19/11/2022 tarihli ve 32018 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Nükleer Güvence Yönetmeliğinde yer alan yükümlülüklerini yerine getirir.

(5) Başvuru sırasında sunulan bilgi ve belgeler Kurum tarafından incelenir, eksiklik varsa başvuran ithalatçıya bildirilerek eksikliklerin tamamlanması için Kurum tarafından yapılan bildirim tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir. Belirlenen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanamayacağı durumlarda başvuran ithalatçı tarafından bir defaya mahsus olmak üzere gerekçesi belirtilerek Kurumdan ilave süre talep edilebilir. Sunulan gerekçenin Kurum tarafından uygun görülmesi hâlinde en fazla altı aya kadar ilave süre verilebilir. Eksikliklerin verilen süre sonunda tamamlanmaması hâlinde izin başvurusu iptal edilir ve durum izin almak üzere başvuran ithalatçıya bildirilir. Bu durumda, izin başvurusu için ödenen işlem ve hizmet bedeli iade edilmez.

(6) Kurum tarafından ihtiyaç duyulması hâlinde nükleer ithalat kontrolüne tabi eşya için ithalat izni verilirken ilgili bakanlıkların yazılı görüşü alınır.

(7) Kurum tarafından başvuruda sunulan bilgi ve belgeler uygun ve yeterli görülürse ithalat izni verilir.

İzin süresi ve diğer hususlar

MADDE 17- (1) Kurum tarafından verilen ithalat izni, veriliş tarihinden itibaren üç ay geçerlidir. Radyoaktif maddeler dışındaki ithalat kontrolüne tabi diğer eşya için ithalat izni veriliş tarihinden itibaren altı ay geçerlidir.

(2) Kurum tarafından ithalat izninin verilmesinden sonra ithalatı gerçekleştirmeden önce, izin kapsamındaki bilgilerde değişiklik olması hâlinde ithalatçı değişikliğin meydana gelmesinden itibaren üç iş günü içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunur. Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda başvurunun yeniden yapılmasına ve/veya verilen ithalat izninin iptal edilmesine karar verilebilir.

(3) İthalat izninin iptal edilmesi durumunda, Kurum tarafından Ticaret Bakanlığına bildirim yapılır.

(4) İthalatçı, ithalat izni kapsamındaki eşyanın ithalatının gerçekleşmemesi durumunda izin süresinin bitiminden sonra en geç bir ay içinde konuya ilişkin Kuruma bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

(5) Radyoaktif maddeler için verilen ithalat iznine ilişkin hususlarda ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve yaptırım

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki ihracat ve ithalat faaliyetleri Kurumun denetimine tabidir. Denetime ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(2) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülemeyen durumlar

MADDE 19- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında öngörülmeyen durumların oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine Kurum tarafından karar verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20- (1) 13/2/2020 tarihli ve 31038 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Nükleer İhracat Kontrolü Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce karara bağlanmamış mevcut başvurular, başvuru tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük
MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
Yürütme
MADDE 22- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.